

gotium gerentes quorum res est, nullam habent repetitionem nisi necessarios sumptus fecerint, si autem utiles licentia eis permittitur sine læsione prioris status eos auferre, & est expressa iuris decisio, ex quo abrasione non indiget malæ fidei possessor ad necessarias expensas recuperandas: quin immo semel traditæ has meliorationes necessarias repetere potest, quod pertinet ad l. si in area. ff. de conditione indebiti, de qua infra multa, facit ad nostram conclusionem. l. planè. ff. de peti. hæred. Vbi utiles & necessariae impensæ coniunguntur, sed longè alia harum illarum constituitur ratio. *Planè in cæteris necessarijs inquit Paulus, & utilibus expensis possunt separari ut bonæ fidei quidem possessores has quoque imputent prædo autem de sequeri debeat qui sciens in rem alienam impendit, sed benignius est in huius quoque persona haberi rationem impensarum non enim debet petitor ex aliena iactura lucrum facere, & id ipsum officio iudicis continetur, nam nec exceptio doli desideratur, hæc Paulus,* ex quo responso iuncta dicta. l. domum ad necessarias & utiles impensas recuperandas, malæ fidei possessor, de quo nobis sermo est officium habet iudicis, hoc autem officium iudicis, in eo versabitur, ut scilicet in necessarijs malæ fidei possessori succurrat vberius, quam in utilibus, in illis non solum abrasionem concedet, sed permittet petitionem repetitionem, & retentionem, ex vberissima dispositione dict. l. domum. At vero in his beneficium præstabit abrasionis & separationis sine læsione, hoc est officium iudicis ex dict. l. domum. & licet de hac quæstione quando abrasio competat vel exceptio de dolo, vel vindicatio ad conferuandas & recuperandas expensas factas inferius multa dicimus, tamen hic di-

tinguendum est breuiter inter abrasionem, quæ velut sacra anchora unicum & postremum remedium est malæ fidei possessori circa utiles, & voluptatis expensas dict. l. domum, ibi. *Sim autem utiles. l. idemque. §. idem Labeo. versiculo. idemque ait. ff. mandati, ibi. Permittendum est ei auferre quod sine damno domini fiat. l. utiles, ff. de petitione hæreditatis, ibi. Ut tamen potestas ei fiat tollendorum eorum quæ sine detrimento rei tolli possunt.* Et circa repetitionem quæ in necessarijs expensis malæ fidei possessori conceditur, itaque licet Iureconsultus indistinctè officio iudicis possessori in utilibus & necessarijs expensis qui malam fidem habeat succurri posse fateatur, officium tamen hoc hodie post dictam. l. domum in vtriusque varè præstabitur, in necessarijs pinguius in utilibus parcius, qui necessarias expensas fecerit quamuis malæ fidei possessor, retinebit, repetet, abradet, qui vero utiles duntaxat officio iudicis iuuabitur ut separatione sibi consulat, quia in utilibus hoc solum repertum est remedium quo sibi malæ fidei possessor consulat, scilicet abrasione, & separatione sine læsione prioris status ex supra adductis.

Vterque autem indistinctè exceptionem de dolo non habebit, namque exceptio de dolo pessimè applicabitur ei qui dolo fecit, exceptio enim de dolo bonæ fidei possessori, qui expensas facit non malæ fidei competit. l. utiles, ff. de peti. hæred. ibi. *Videamus tamen ne ad picturarum quoque & marmorum, & cæterarum voluptuariarum rerum impensas æque proficiat nobis doli exceptio, & utique proficiet si modo bona fidei possessores sumus. l. Iulianus. libro. 7. Digestorum. ff. de rei vendi. ibi. Videamus an nihil mihi exceptio pro sit, putò autem exceptionem huic non*